

KAÇAK AKARYAKIT KANUNU YASALAŞMA SÜRECİNDE

4458 sayılı Gümrük Kanunu, 5015 Sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda Türkiye'de akaryakıt kaçakçılığının önlenmesi amacıyla önemli değişiklikler öngören "Gümrük Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın önümüzdeki günlerde TBMM Enerji Komisyonu'nda görüşülmesi bekleniyor. Yapılan düzenlemeler sonrasında Türkiye'de akaryakıt kaçakçılığının önlenmesi sektörün en büyük arzusu.

Sektörümüzün en önemli sorunu olan 10 numara yağ ve kayıt dışı işlem sorunları üzerinde daha etkin önlemler almayı hedefleyen kanun tasarısı sektör için büyük önem taşımaktadır. Kamuoyuna yansıyan haberler, Başbakanlık genelgesi ile başlayan sürecin büyük ölçüde ilerlediği ve yasa değişikliğinin Bakanlar Kurulu'nca onaylanacağı yönündedir.

ULUSAL MARKER SEVİYESİ KAÇAKÇILIK TESPİTİNDE TEK KRİTER OLMAMALI

Petrol sektörünün tüm tarafları Kanundaki ulusal marker-kaçak akaryakıt ilişkisi üzerinde hassasiyet ile durmaktadır.

Ulusal marker'ın kayıt dışı ile mücadelede sağladığı çok önemli katkıların yanı sıra saha cihazları ile yapılan ve tek başına seviye ölçümüne dayalı kaçak akaryakıt tanımı da tüm sektör taraflarının endişesine neden olmaktadır.

Bu konuda yaşanan birçok olumsuz deneyim de, ulusal marker üzerinden yapılacak tespitler ve adli işlemlerin referans cihaz ölçümüne dayandırılması ve teknik açıdan tereddüt oluşturan durumlarda ilave delillere bakılmasının önemli bir gereklilik olduğuna işaret etmektedir.

2013'ÜN ÖNCELİKLİ GÜNDEM KONULARI

Kaçak akaryakıtla mücadele

10 numara yağ adı altında toplanan kaçak akaryakıt faaliyetleriyle mücadele konusunda 2012, olumlu gelişmeleri hem desteklediğimiz hem de memnuniyetle takip ettiğimiz bir yıl olmuştur. Art arda gerçekleştirilen düzenlemeler kaçak akaryakıt sorununa etkili çözümler getirecek niteliktedir. Hatırlanacağı üzere otomotiv yakıtlarının ÖTV tutarları değişmiş ve litre başına 20-30 kuruşluk bir ÖTV artışı yapılmıştı. Bu ÖTV artışı sonrası alınan tedbirler daha da büyük önem kazanmış ve vergi gelirlerinin güvence altına alınması daha hassas bir konu haline gelmişti. Alınan önlemler ile 2013 yılında sektörümüzdeki sahte akaryakıt sorununun büyük ölçüde çözümleneceği umudunu taşıyoruz.

Kaçak akaryakıt tanımının değişmesi

Petrol Piyasası Kanunu'ndaki sadece ulusal marker seviyesine dayalı kaçak akaryakıt tanımının da değişmesi ümit edilmektedir. Bu konuda, hem TOBB Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi hem de PETDER, ulusal marker ölçümlerinde yaşanan problemlerde referans cihazı ile yapılacak ölçüm ve değerlendirmelere kadar adli sürecin başlatılmasının sakıncalarına işaret etmekte ve bu gibi durumlarda ivedilikle ilave delillere başvurulması yönündeki talepler gündeme getirilmeye devam etmektedir.

Kanun değişikliği ve dünya piyasalarındaki gelişmeler

2013 yılında piyasamıza yönelik en önemli konuların kaçak akaryakıt ile mücadele anlamında yapılacak kanun değişikliği ve dünya petrol piyasalarındaki gelişmelerin yansımaları olarak özetlemek mümkündür.

Otomasyon

2007 yılında kurul kararıyla uygulamaya giren otomasyon sistemi, sektörümüzde veri ve işlemlerin takip ve kontrolünü sağlamaktadır. 2013 yılında EPDK sistemine şirketlerce aktarılan otomasyon verilerinin teyidi ve uygulamanın geliştirilmesine yönelik çalışmalar ve istasyon uygulamalarındaki süreçlerin EPDK ile koordinasyonunun sağlanması önemli gündem başlıklarımızdandır.

"Aylık Petrol Bülteni" Petrol Sanayi Derneği (PETDER) tarafından elektronik ortamda yayınlanmaktadır. PETDER'in faaliyetleri ve takibindeki konular hakkında haber ve bilgi akışı sağlamak amacıyla yayınlanan bültenin içeriği dernek çalışanları tarafından hazırlanmakta ve derlenmekte, PETDER kurumsal iletişim komitesi yorumlarıyla son halini almaktadır.

Bültenle ilgili görüş ve önerileriniz için: kurumsal.iletisim@petder.org.tr

OTOMASYONA İLİŞKİN KURUL KARARINDA DEĞİŞİKLİK TASLAĞI GÖRÜŞE AÇILDI

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından 23 Ocak 2013 tarihinde görüşe açılan ve 27/06/2007 tarihli ve 1240 sayılı İstasyon Otomasyon Sistemine ilişkin Kurul Kararında değişiklik yapılmasına ilişkin taslak 11 Şubat 2013 tarihine kadar görüşe açıldı.

Otomasyon ile ilgili yayımlanan taslak daha ilk aşamasında sektörde ciddi endişelere yol açtı. Taslak uyarınca dağıtım şirketleri otomasyon sistemindeki uyumsuzluklarda bayilerini kaçakçılık şüphesi ile Cumhuriyet savcılarına şikayet etmek durumunda.

Otomasyon sisteminde meydana gelen arızaların 4 iş günü içerisinde giderilmesi şartına bağlı olarak, hizmet sunuculardan kaynaklı sorunlar devam etmektedir. Arızaların söz konusu süre içerisinde giderilmemesi durumunda, akaryakıt istasyonunda arıza giderilinceye kadar akaryakıt satışı yapılamaması; mutabakat sağlanamaması durumunda ise dağıtıcı lisansı sahibi tarafından ilgili bayiye akaryakıt ikmalinin durdurulması konuları taslakta yer alan ve EPDK tarafından netleştirilmesi gereken en önemli düzenlemeler olarak değerlendirilmektedir.

BENZİNDE YAZ-KIŞ GEÇİŞ SÜRELERİ +/- 4 HAFTA OLARAK KORUNMALI

TSE tarafından revize edilmek üzere görüşe açılan ve 16 Mart 2013 tarihine kadar görüş beklenen Otomotiv Yakıtları - Kurşunsuz Benzin - Özellikler ve Deney Yöntemleri'ne ilişkin TST EN 228 Standardı PETDER Ürün Kalitesi Çalışma Grubu'nda ele alındı. Standard değişikliği taslağında, yaz ve kış döneminde piyasaya sunulacak kurşunsuz benzinler için +/- 15 gün olarak tanımlanan geçiş süresinin, ülkemizin farklı bölgelerinde aynı zaman diliminde çok farklı hava koşulları olduğunu da gözetenek daha geniş bir zaman dilimine yayılmak suretiyle yürürlükteki taslak doğrultusunda, uygulamadaki standartta olduğu gibi +/- 4 hafta olarak korunması önerilmektedir.

LPG'DE OTOMASYON PETDER'DE TARTIŞILDI

22 Ocak 2013 tarihinde PETDER'de gerçekleşen toplantıda LPG'de otomasyon konusu akaryakıt otomasyon uygulamasında edinilen tecrübeler doğrultusunda teknik uzmanlar tarafından değerlendirildi. Toplantıda, akaryakıt bayi otomasyon sisteminin ne şekilde uygulandığı ve uygulamada edinilen tecrübeler hakkında bilgilendirmede bulunuldu.

LPG'de otomasyon sisteminin gerekliliği, kaçakların önlenmesi ve ürün hareketlerinin izlenmesine faydaları, uygulamada yaşanabilecek sorunlar (ton/lt çevrimi, vb), veri transferinde yaşanabilecek sorunlar, sistem kurulumunda ve servis sağlama hizmetlerinin süresi ve etkinliği konularının öncelikle değerlendirilmesinde fayda olacağı ifade edildi.

HEDEF: 2013 YILINDA 20 BİN TONUN ÜZERİNDE ATIK MOTOR YAĞI TOPLAMAK

2013 yılında PETDER "Atık Yağların Yönetimi" projesi kapsamında 18.845 ton atık motor yağı topladı. 2013 yılının ilk ayında bir önceki yıla oranla toplama miktarı %13 oranında az toplama yapılabildi. 2013 yılı hedefi 20.000 tonun üzerinde atık motor yağı toplamak olarak belirlendi. Türkiye'de halen atık motor yağlarının %80'i kayıt dışı olarak toplanıyor. 2013 yılında denetimlerle caydırıcılığın artırılması, kayıt altına alınan miktarın artırılması açısından önem arz ediyor.

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2012 yılında görüşe açılan "Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği Taslağı" ve Ocak 2013'te yayımlanan "Atık Taşıma Tebliği", atık yağların yönetimi alanında gerçekleştirilen önemli yasal düzenlemelerdir.

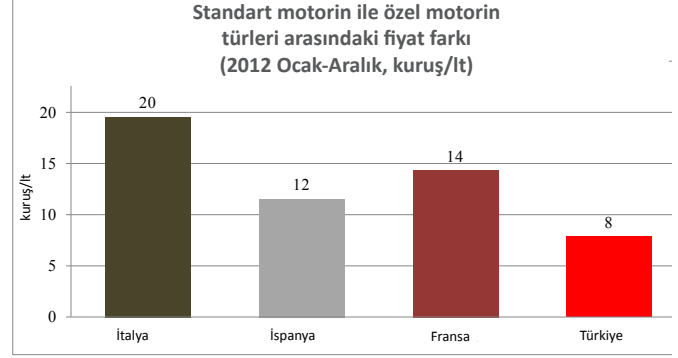
Türkiye'nin her köşesine himzet götüren PETDER'in atık yağ taşıma araçları Gökçeada, Marmara Adası ve Büyükada'da.

TÜRKİYE ÖZEL MOTORİNİ DE UCUZA TÜKETMEYE DEVAM EDİYOR

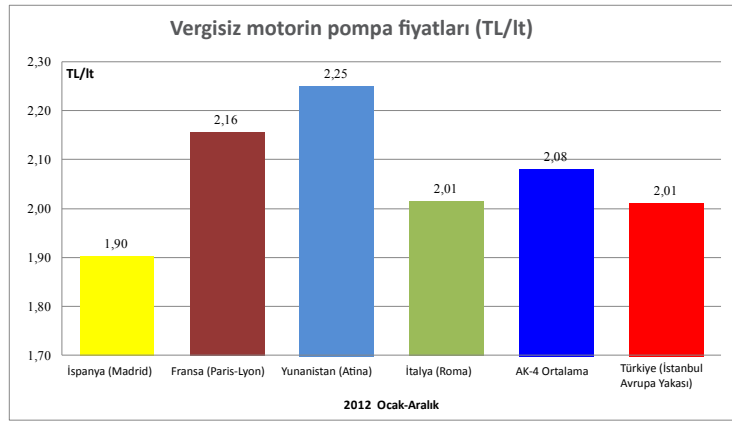
Şirketler tüketici talebine paralel olarak özel motorinde ürün portföyünü genişletip, müşterilerinin beklentilerini karşılamaya devam ediyor. Ürün çeşitliliği artarken tüketiciler bu ürünleri diğer ülkelere göre daha düşük bir fiyata kullanıyor. Ana ürün olarak tanımlanan standart 10 ppm kükürt içeren motorin ile şirketlerin farklılaştırılmış ürün olarak piyasaya sundukları özel katkı motorin türleri arasındaki pompa fiyatları kıyaslandığında, Türk tüketicilerinin özel motorin türlerine Akdeniz ülkelerine göre daha az ödedikleri görülüyor.

Özel motorin ile standart motorinin vergisiz pompa fiyatları arasındaki farka göre Türkiye, İtalya'dan litrede 12 kuruş daha ucuz. Türk tüketicileri özel motorin türlerini İtalya, Fransa ve İspanya'dan ortalama litrede 7,3 kuruş daha ucuza tüketiyor.

Kaynak: <http://www.epdk.gov.tr/web/guest>; <http://geo.portal.mit.yc.es/hidr-ocarbuos/eess/>; <http://www.prezziben.zina.it>

VERGİSİZ AKARYAKIT YİNE AVRUPA ORTALAMASININ ALTINDA

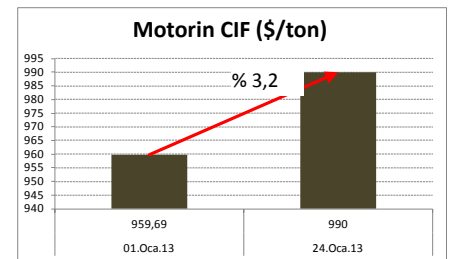
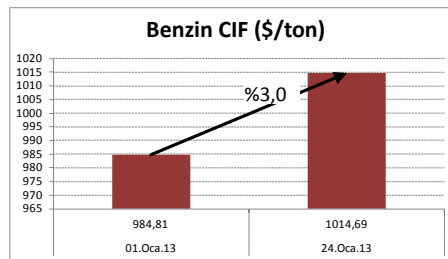
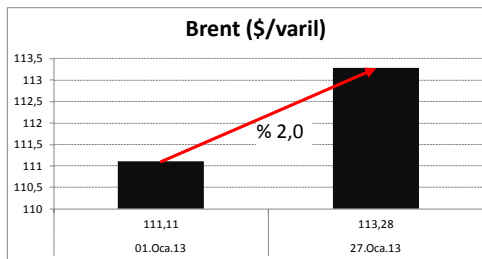

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca Türkiye ile Akdeniz piyasasında referans olarak alınan dört ülkenin pompa fiyatları vergiden arındırılmış olarak incelendiğinde, İstanbul'da bir depo motorinin (50 litre) vergisiz maliyeti Atina'dakinden 12 TL daha düşük.

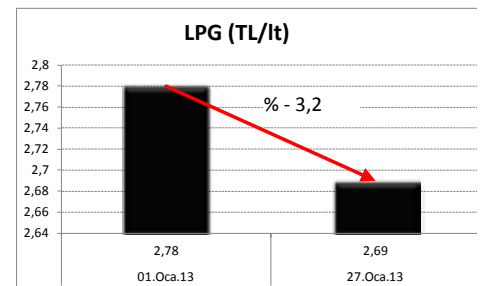
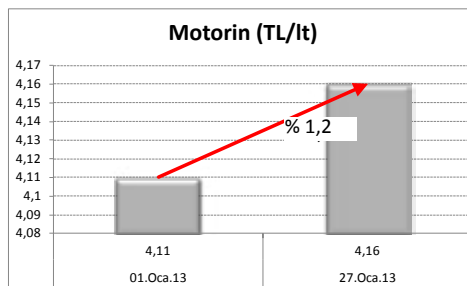
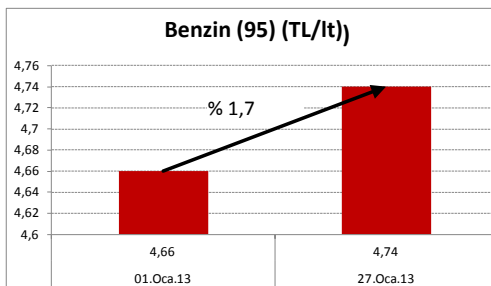
Aralık ayı verileri dikkate alındığında, Akdeniz ülkelerinde motorine vergisiz olarak en yüksek pompa fiyatını Yunanistan, en ucuzunu ise İspanya ödüyor.

Kaynak: <http://www.epdk.gov.tr/web/guest>; <http://geo.portal.mit.yc.es/hidr-ocarbuos/eess/>; <http://www.prezziben.zina.it>

ULUSLARARASI PETROL VE ÜRÜN FİYATLARI (AKDENİZ PİYASALARI) - Ocak 2013

TÜRKİYE POMPA FİYATLARI İSTANBUL (AVRUPA) - Ocak 2013

Kaynaklar: Argus Media Ltd, London, UK; <http://www.epdk.gov.tr/>; <http://www.wtrg.com>

PETDER ÇALIŞANLARININ ALDIĞI EĞİTİMLER

Ocak ayı içerisinde PETDER çalışanlarına yönelik olarak “Güvenli Sürüş Teknikleri” ve “Sunuş Teknikleri” eğitimleri organize edildi.

Teorik ve pratik olmak üzere iki bölümden oluşan tam günlük “Güvenli Sürüş” eğitimi ile çalışanların şirket ve şahsi araçlarını daha güvenli bir şekilde kullanmaları teşvik edilerek ve bu konudaki farkındalığın artırılması hedeflendi. Güvenli sürüşün ana hedefinin tehlikenin önlenmesi olduğu ifade edildi.

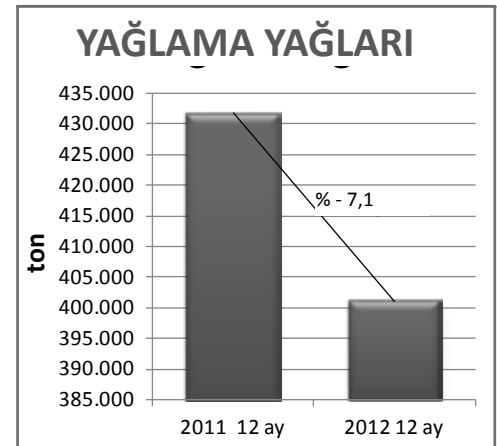
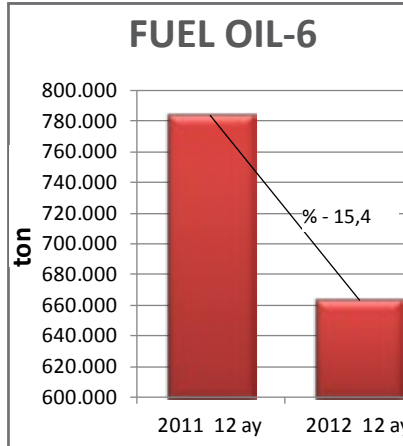
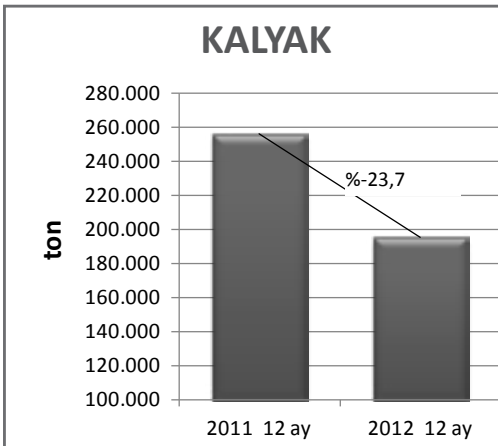
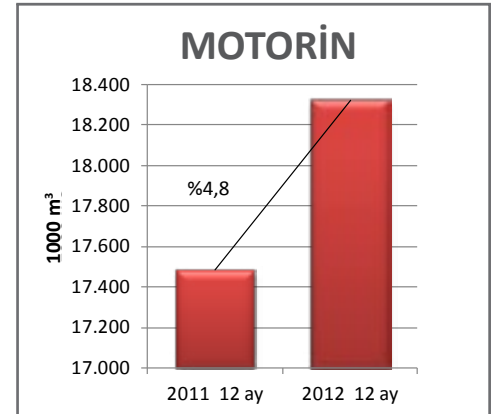
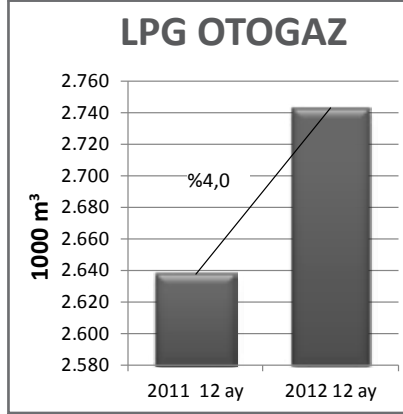
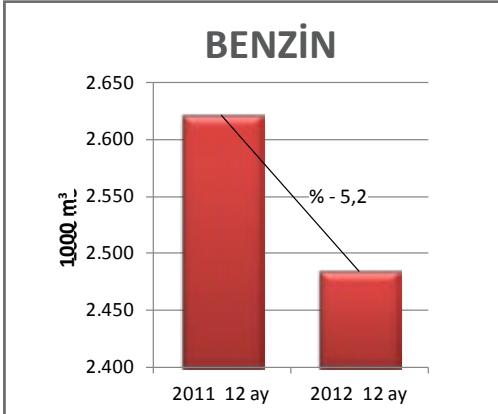
İki gün süren “Sunuş Teknikleri” eğitiminde ise katılımcılara topluluk karşısında yapılan bir sunumda dinleyicilere işitsel, görsel araçları birlikte kullanmak suretiyle net mesajlar vermek ve etkili bir sunum yapmanın teknikleri anlatıldı.

Anlatılan teknikleri kullanarak uygulamaların yaptırılması suretiyle katılımcılara eksik ve geliştirilebilecek yanlarını görme fırsatı sağlandı.

Yine Ocak ayı içinde düzenlenen “Acil Durum” eğitiminde ise, çalışanlar yangın veya benzeri bir acil durumda nasıl hareket etmeleri gerektiği konusunda bilgilendirildi.

TÜKETİMLER Ocak 2011 - Ocak 2012 (12 ay)

Kaynak: EPDK sektör raporu ve PETDER raporları

FOTOĞRAFTAKİ KAZANIN NEDENİ NE OLABİLİR?

Fren hidroliğinin önemi

Fren hidroliği fren kuvvetini tekerleklerdeki fren balatalarına ileten hidrolik sıvıdır. Fren hidrolikleri geniş sıcaklık aralığında çalışan parçaların yağlanması için kullanılır. Ayrıca metallerin korozyondan korunmasını sağlar. Fren sıvısının, frenleme sırasında ulaşılan sıcaklıklarda buharlaşmaması ve elastomer ve plastiklerden imal edilenler de dahil olmak üzere tüm sistem parçaları ile uyumlu olması önem arz eder.

Buharlaşma kilidi tehdi oluşabilir

Sıvı bozulması en büyük fren hidroliği problemlerinden biridir. Çoğu fren sıvıları çoğunlukla esnek borulardan suyu emerler. Fren hidroliğinin bünyesine giren su kaynama noktasını düşürerek buharlaşma kilidine sebep olabilir. Bu yüzden emilim hızı yavaş olmalıdır. Buharlaşma kilidi fren sisteminin emniyeti için temel tehditlerden biridir. Suyun zamanla emilerek fren hidroliği sistemine girmesiyle oluşur.

Diğer bir sorun da mineral yağ ile kirlenmedir. Bu, kullanıcı yanlış yağ koyduğunda veya daha önce motor yağı doldurmada kullanılan kapların tekrar kullanılmasıyla oluşabilir. Sadece %1 mineral yağ kirlenmesi, bozulmanın gerçekleşmesi için yeterlidir. Fren sıvısı yerine kullanılan mineral yağlar lastik contaları şişirerek ya ana silindirin takılmasına ya da sızıntı olmasına sebep olabilir.

Buharlaşan sıvı sıkıştırarak sorun oluşturabilir

Frenleme sırasında balata ve pabuç malzemeleri ve diskler veya davul arasındaki sürtünmeden oluşan ısı sıvıyı buharlaştırabilir. Sıvıdan farklı olarak buhar sıkıştırılabilir. Bu yüzden fren pedalına basma freni çalıştırmak yerine buharı sıkıştırır. Frenler tutmaz ve fotoğrafta görülen kaza meydana gelir.

Bu son derece önemli sistemin bakımı iyi yapılmalı, mutlaka araç üreticilerinin tavsiye ettiği ürünler kullanılmalı ve karıştırılmamalıdır. Unutulmamalıdır ki fren sıvıları suyu bünyesine almaya eğilimlidir ve su bu sıvıların kaynama noktalarını dramatik olarak düşürür. Bu yüzden fren hidroliği sıvıları asla açık satılmamalı, bir ambalaj açıldıktan sonra geri kalan kısım daha sonra kullanmak üzere saklanmamalıdır.

YENİ İŞ GÜVENLİĞİ KANUNU VE AKARYAKIT SEKTÖRÜNE ETKİLERİ

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde iş güvenliğiyle ilgili uyumsuzlukların önlenmesi ve iş kazaları oranının azaltılması amacıyla 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yenilenmiştir.

Bu kanun ile tüm çalışanlar kapsama alınmış ve yasal düzenlemelerde yer alan 50 işçi sayı sınırı kaldırılmıştır. Tüm özel ve kamu kurumu çalışanları sayı gözetilmeksizin kapsama dahil edilmiştir. İşyeri, Ortak Sağlık Güvenlik Birimleri'nden (OSGB) hizmet almak ya da İş Sağlığı Güvenliği Birimi (İSGB) kurmak zorunda olacaklardır. İşyeri tehlike sınıfları ise 26.12.2012 tarihinde yayınlanan "İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Tehlike Sınıfları Tebliği"ne göre asıl iş dikkate alınarak az tehlikeli, tehlikeli ve çok tehlikeli olarak belirlenecektir.

Yasaya göre işyeri, tehlike sınıflarına uygun İş Güvenliği Uzmanı bulundurması ya da yetkili bir OSGB'den hizmet alması gerekecektir. A,B,C sınıfı İş Güvenliği Uzmanları sırasıyla Çok Tehlikeli, Tehlikeli ve Az Tehlikeli iş yerlerinde görev yapabileceklerdir ancak yasanın yürürlüğe girmesinden itibaren 4 yıl süreyle uzmanlar bir üst sınıftaki işyerlerinde görev yapabileceklerdir.

Yasayla olayların (iş kazası) öncesinde mevcut riskler değerlendirilerek tedbir alınması amaçlanmıştır. Buna göre tüm iş yerlerinde risk değerlendirmesi yapılması ve belirlenen risklere göre önlemler alınması gerekecektir.

Kanunun akaryakıt sektörüne yansımaları nasıl olacak?

Kanunda belirlenen tehlike sınıflarına göre akaryakıt dolun tesisleri ve akaryakıt istasyonları "çok tehlikeli" sınıfta yer almaktadır. Buna göre istasyonlar ve dolun tesislerinin 20.01.2013 tarihi itibarıyla risk değerlendirmesi yapmış olması ve belirlenen risklerin etkilerinin azaltılması için önlem almış olması gerekecektir. Risk değerlendirmesinin 29.12.2012 tarihinde yayınlanan "İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği" doğrultusunda yapılması gerekmektedir. Yönetmelikte "risk değerlendirmesini işyeri sahibi yapmak ya da yaptırmakla yükümlüdür" ifadesi işverenlerin kendi risk değerlendirmesini yapabilmesini mümkün kılmaktadır. 20.06.2013 tarihi itibarıyla de işyeri sahibinin yetkili bir OSGB'den hizmet alması veya kendi bünyesinde İSGB oluşturması zorunlu hale gelecektir. Bu konuda da yapılan yasal değişiklikler 20.06.2012 tarihinde çıkan "İş Güvenliği Kanunu"nda yerini almıştır.

Bunların yanında akaryakıt istasyonları ve dolun tesislerinde;

- ◆ İş kazalarının kayıt altına alınması,
- ◆ Acil durum planlarının hazırlanması,
- ◆ Acil durum eğitim ve tatbikatlarının yapılması,
- ◆ Çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmesi,
- ◆ İş sağlığı ve güvenliği kurullarının oluşturulması,
- ◆ Büyük endüstriyel kaza önleme politikasının oluşturulması,
- ◆ Çalışma ortamındaki gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılması zorunlu hale gelmiştir.

F. Veysel Altunkum - Alpet SEÇ Uzmanı